

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СТАЛОГО ТУРИЗМУ НА ЗАСАДАХ СВІТОВОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ

Поняття «сталий туризм» сформувалося порівняно недавно, разом з глобальною концепцією сталого людського розвитку. Сталий туризм є частиною загальної зміни, яка визнає, що впорядковане економічне зростання в поєднанні з турботою про навколишнє середовище і якість життя, а також соціальні цінності стануть рушійною силою для довгострокового прогресу в розвитку туризму та політики в галузі туризму. Слід зазначити, що перша спроба визначення сталого туризму була зроблена ще у 1988 році Всесвітньою туристичною організацією. Сталий туризм розглядався як напрямок, що веде до управління всіма ресурсами таким чином, що економічні, соціальні й естетичні потреби можуть задовольнятися при одночасному збереженні культурної самобутності, основних екологічних процесів, біологічної різноманітності і систем підтримки життя.

Наукові аспекти реалізації концепції та механізмів сталого розвитку туризму, досягнення на практиці, заходи, щодо стимулювання сталого розвитку туризму в Україні розглянуті у працях вітчизняних та зарубіжних авторів. Так, Брич В. та Галиш Н. досліджували особливості розвитку туристичної галузі з позицій сталого розвитку [1]. Осітнянко Д. та Примаєв Т. у статті розглядали вплив принципів сталого розвитку на туристичну індустрію та проаналізували особливості і переваги розвитку туристичної індустрії в контексті концепції сталого розвитку [2]. Уварова Г. досліджувала основні тенденції, критерії і чинники сталого розвитку туризму в Україні через призму використання природних ресурсів та надала рекомендації щодо раціонального використання природних рекреаційно-туристичних ресурсів в умовах ринкової економіки [3]. Бабов К., Безверхнюк Т. та Бабова І. у дослідженні проаналізували рекомендації Організації Об'єднаних Націй та Всесвітньої Туристичної Організації щодо імплементації цілей сталого розвитку в сферу туризму та окреслили основні пріоритети розвитку сталого туризму для курортно-туристичних дестинацій України [4]. Заваріка Г. та Зеленко О. присвятили своє дослідження світовому досвіду щодо способів збереження культурних об'єктів під час бойових дій та організації відновлювальних робіт з метою подальшого розвитку сталого туризму в Україні [5]. Дуже сучасна монографія науковців Павліхіної Н., Цимбалюк І. та Савчук А. присвячена узагальненню світового досвіду щодо організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери [6]. Охарактеризовано теоретико-методичні основи

дослідження та проведено діагностику сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери України, удосконалено організаційно-економічне забезпечення сталого розвитку туризму та рекреації, запропоновано науково-практичні рекомендації щодо запровадження бізнес-моделей сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери.

Досягнення сталості в туризмі – це тривалий процес, який потребує постійного моніторингу всіх впливів, упровадження необхідних превентивних та/або коригуючих заходів. Сталий туризм має також підтримувати високий рівень задоволення потреб туристів та забезпечити для них повноту вражень і досвіду, у тому числі виховуючи в них розуміння суті сталого туризму та пропагуючи його конкретні складові. Сталий розвиток туризму в кінцевому підсумку приводить до сталого розвитку всієї території, при цьому здійснюючи охорону природи, культури, соціальний і економічний розвиток.

Отже, слід зазначити, що, незважаючи на велику кількість наукових досліджень, проблеми сталого розвитку туризму з урахуванням сучасного стану в окремих регіонах України залишаються актуальними і потребують подальшого дослідження та додаткових наукових і практичних досягнень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Брич В., Галиш Н. Сталий розвиток туристичної індустрії: екологічний та статистичний вимір. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. №4. С. 23–30.
2. Осітнянко Д., Примах Т. Впровадження принципів сталого розвитку в туристичній індустрії. *Ефективна економіка*. 2020. №1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7612> (дата звернення: 10.04.2023).
3. Уварова Г. Сталий розвиток туризму в контексті рекреаційно-туристичного природокористування. *Науковий вісник: економіка, право, політологія, туризм*. 2010. Том 1. №1. С. 217–221.
4. Бабов К., Безверхнюк Т., Бабова І. Сталий розвиток туризму: пріоритети для України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. Том 1. №77. С. 23–29.
5. Заваріка Г., Зеленко О. Сталий туризм як інструмент збереження культурної спадщини та відновлення постраждалих територій. *Економіка та суспільство*. 2022. №39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1424/1371> (дата звернення: 10.04.2023).
6. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 2,84 Мб.